

Trávy

Jílek vytrvalý

Charakteristické znaky

Stébla jsou přímá a hladká, až dva centimetry dlouhé klásky vyrůstají střídavě na protilehlých stranách větene klasu a jsou z boků zploštělé. Mezi klásky je větveno mírně zprohýbané. Má tmavozelenou barvu.

Jílek vytrvalý má různá jména – například jílek anglický. Jméno ovlivnil fakt, že v Anglii je s oblibou používán v trávnicích.

VÝŠKA: 20 až 70 cm

DOBA KVETENÍ: květen až září

Víte, že?

Jílek je nejen odolný proti pošlapání nebo spásání, ale dokonce ho to podporuje v jeho růstu. Proto se často používá pro trávničky na sportovištích nebo na letištích anebo pro okrasné účely. Je ale také jedním z nejhorších původců alergické rýmy.

Svinutý v balících

Stanoviště

Jílek preferuje dusíkaté, hojně zavlažované půdy. Ačkoliv je velmi odolný, nemá rád mráz a v trávnicích může vymrzat, čímž vzniknou prázdná místa v porostu.

Jílek je s oblibou používán do trávniček.

Ovsík vyvýšený

VÝŠKA: 60 cm až 1,5 m

DOBA KVETENÍ: červen až červenec

Ovsík lze zkrmovat jako seno.

Charakteristické znaky

Ovsík vyvýšený je jednou z nejvyšších trav na našich loukách. Raší brzy zjara a je choulostivý vůči spásání, zato jej lze dvakrát až třikrát ročně kosit a zkrmovat jako seno.

Má hladká stébla jen se třemi až pěti kolénky a jeho listy jsou na svrchní straně řidce chlupaté. Květenstvím ovsíku je lata, to znamená, že jeho klásky vyrůstají na dlouhých rozvětvených tenkých větévkách vyrůstajících z hlavního větene květenství. Mají vždy dlouhé zahnuté osiny (dlouhé chlupy vyčnívající z klásků).

Ovsík kvete v květenství lata.

Stanoviště

Ovsík není náročný a může růst na různých půdách, pokud jsou dostatečně hluboké. Se suchem se vyrovná podstatně lépe než jiné trávy, a je proto zemědělsky důležitou travou.

Víte, že?

Ovsík svým názvem připomíná oves, kterému ale vzhledově není příliš podobný. Jedním z druhů planého ovsu je oves hluchý, který je častým plevem ovesných polí. Jeho květenství se podobá pěstovanému ovsu. Svými obilkami kontaminuje sklizeň a dá se jen velmi obtížně z pole odstranit.

Vaše vlastní rostlinné pexeso

Z vylisovaných rostlin si můžete pro sebe, pro své rodiče anebo přátele vyrobit napínavé pexeso.

Postup je následující:

Rozhlédněte se po zahradě a po louce. Sbírejte vždy po dvou exemplářích a vylisujte si je. Potom si vystřihnete z papíru více stejně velkých kartiček (vždy tak asi

Pexeso pro pokročilé

Až se v rostlinách dobře vyznáte, můžete si udělat pexeso trochu obtížnějším. Místo dvou stejných kartiček s rostlinami, které tvoří jeden pár, nalepíte na jednu kartičku nepojmenované rostlinky. Na jiné kartičky napíšete pouze jejich označení. A potom mohou vaši rodiče ukázat, jestli se v rostlinách orientují jako vy!

Budete potřebovat:

Na výpravu: nůžky a povědomí o rostlinách.
Doma: barevný nebo bílý karton, lepidlo, samolepicí průhlednou fólii, savý papír a několik těžkých knih.

sedm krát sedm centimetrů). Nalepíte na ně rostliny, napíšete jejich jména a kvůli ochraně na ně připevníte průhlednou fólii.

Pro začátek bude mít vaše pexeso jen několik karet, během času je ale můžete rozšiřovat o další rostliny.

Rákos

Charakteristické znaky

Také rákos je druh trávy. Že patří k lipnicovitým, poznáte podle jeho oblých stébel s četnými kolénky. Listy jsou dlouhé a na koncích zašpičatělé. Jeho květenství – lata – bývá až 50 centimetrů dlouhé a opylované větrem.

VÝŠKA: až 4 m

DOBA KVETENÍ: červen až září

Víte, že?

Rákos je už po staletí používán jako stavební materiál, především pro pokrývání střech. Dnes stoupá na významu pro svou schopnost biologického čištění vody například v biologických čistírnách odpadních vod.

Rákos roste na vlhkých loukách a březích vod.

Rákos se snadno šíří podzemními dlouhými výběžky. Celá rákosová kolonie tedy může pocházet z jediné velice staré rostliny navzájem propojené s ostatními jedinci. Například v Dunajské deltě existují rákosy staré až 8 000 let.

Stanoviště

Rákos roste na vlhkých loukách a na plochých březích pomalu tekoucích vod, ale i přímo ve vodě hluboké až jeden metr, pokud není voda příliš studená. Díky tomu, že je vysoký a může tvořit husté kolonie, může vytlačovat všechny okolní rostliny.

Rákos je (nebo spíše býval) s oblibou používán jako stavební materiál pro pokrývání střech.

Psárka luční

Charakteristické znaky

Psárka luční je jednou z nejlepších krmných trav a hlavně skot ji obzvláště rád spásá pro její měkká stébla a spoustu listů. Protože tvoří krátké podzemní výběžky, vytváří ostrůvky až souvislé porosty, které často pokrývají celé louky.

Víte, že?

Rostliny na louce rostou ve dvou „patrech“, aby mohly optimálně využít prostor, který mají k dispozici. Psárka luční náleží spolu se srhou laločnatou mezi trávy horního patra.

Listy jsou až jeden centimetr široké, po obou stranách drsné a s výraznými žilkami. Květenství psárky je lichoklas a trochu připomíná liščí ocas.

Díky rezavým prašníkům připomíná květenství psárky liščí ocas.

VÝŠKA: 30 cm až 1,1 m

DOBA KVETENÍ: květen až červen

Dole i nahoře zúžené lichoklasy jsou složeny z velkého množství drobných klásků opatřených krátkými bílými osinami.

Stanoviště

Psárka luční má ráda vlhké půdy bohaté na živiny. Daří se jí ale i na těžkých až zaplavovaných bažinatých půdách a vydrží dlouhé mrazy i silnou sněhovou pokrývku, takže se dobře hodí pro výsev třeba i v Alpách.

Psárka luční je krmnou plodinou.

Srha laločnatá

Charakteristické znaky

Srha laločnatá je jednou z nejčastějších trav vůbec. Velmi typická je její šedo-zelená barva, která ji odlišuje od jinak velice podobné srhy hajní. Netvoří žádné výběžky, takže roste v trsech. Od ostatních trav se snadno pozná podle tvaru laty.

Srha je zemědělsky významná tráva.

Lata je asi deset centimetrů dlouhá, dolní větévky mají klásky na konci hustě nahloučené a téměř kolmo odstávají

od vřetene laty. Od tvaru květenství odvozuje srha laločnatá i své jméno. Občas jsou malé klásky nafialovělé.

Stanoviště

Srha laločnatá je rozšířena po celé Evropě i Asii. Roste téměř všude, na loukách bohatých na živiny právě tak jako na polosuchých trávnících, na okraji lesa i na všech ladem ležících místech.

Víte, že?

Srha laločnatá je důležitá pícnina a má pro lidstvo velký hospodářský význam. Po první sklizni vytváří mnoho nových vedlejších výhonků a listů, takže může být znovu využita pro zkrmení.

Květy jsou uspořádány do laločnatě nahloučených klásků.

Bojínek luční

VÝŠKA: 30 cm až 1 m

DOBA KVETENÍ: červen až srpen

Lichoklasy připomínají kolmo vzpřímené válečky.

Charakteristické znaky

Bojínek luční pochází z Evropy a Asie, ale byl zavlečen i do Severní Ameriky (kam jej údajně přivezl v 18. století Timothy Hansen, po kterém je v Americe nazýván Timothyho trávou). Jeho listy jsou až 8 milimetrů široké a 40 cm dlouhé. Jsou drsné, tuhé a rychle tvrdnou.

Víte, že?

Stejně jako srha laločnatá je i bojínek luční používán jako léčivá rostlina. Obě podporují prokrvení a používají se proti revmatu. Jeho semena (obilky) jsou jedlá a dříve sloužila jako náhražka kávy.

Bojínek luční podporuje prokrvení.

Ačkoliv je bohatý na živiny, dobytek ho v čerstvém stavu moc rád nemá. Jeho květenství jsou tlusté válečkovité, až 20 cm dlouhé lichoklasy s tupým koncem.

Stanoviště

Bojínek je hojně vyséván, na vhodných místech se ale vyskytuje i volně. Dává přednost čerstvým půdám bohatým na živiny a je choulostivý na vlhkost a snůh, nesnáší stín ani sucho.

Pýr

Charakteristické znaky

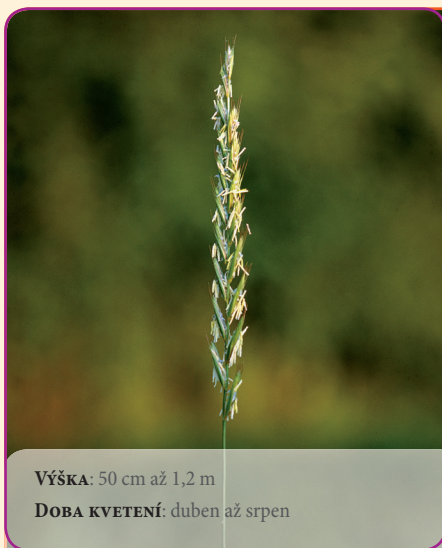
Pýr připomíná jílek vytrvalý, protože u obou vyrůstají malé klásky přímo po stranách stébla. U pýru jsou ale k němu obráceny širokou stranou. Silné listy jsou zelené až světle zelené. Hodně druhů pýru jako třeba pýr plazivý je obávaným plevelem, vždyť kvůli několika-metrovým oddenkům je téměř nemožné ho odstranit.

Víte, že?

Protože trávy se opylují větrem nikoliv hmyzem, mohou si dovolit velmi nenápadné květy. Mnoho lidí ani nepostřehne, že vůbec nějaké mají. Ale kdo má na travní pyl alergii, ten to každý rok pozná velmi zřetelně.

Pýr je velmi odolný.

Pokud pýru zůstane v zemi byť jen malý kousek oddenku, umí se plně zregenerovat. Někteří zahradníci nebo zemědělci ho proto intenzivně hubí.

Jednou z možností, jak pýr odstranit přírodním způsobem, je vysadit jílek vytrvalý. Ten se šíří podobným způsobem jako pýr a má dost síly, aby ho vytlačil.

Některé druhy jako třeba pýrovník psí žádné podzemní oddenky nevytvářejí.

Stanoviště

Pýr preferuje otevřené plochy, ale ohledně živin není vybíravý, takže se vyskytuje všude a na všech půdách.

Lipnice luční

VÝŠKA: 20 až 70 cm

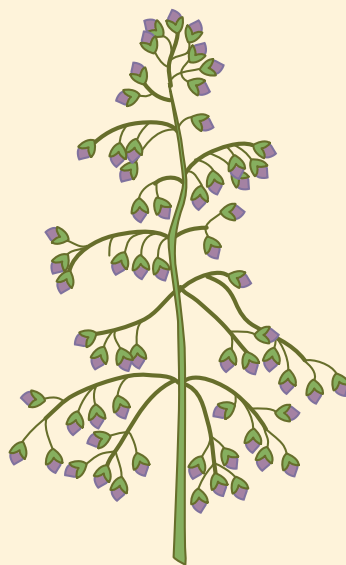
DOBA KVETENÍ: květen až červen

Charakteristické znaky

Lipnice luční patří díky svému menšímu vzrůstu k travám, které na louce obývají „spodní patro“. Listy jsou kápořitě (jako příď loďky) zakončené a nejvyšš

Klásky jsou často nafialovělé.

Květenství: jehlancovitá lata

pět milimetrů široké. Řídká a nepřilíš hustá lata jehlancovitého tvaru bývá lehce nafialovělá.

Stanoviště

Lipnice luční dává přednost poněkud sušším půdám. Dobře odolává zátěži, proto ji obsahuje většina travních směsí určených pro sportoviště a jiné zátěžové plochy. Ale můžete ji vidět i na okrajích cest, silničních náspech nebo skládkách.

Víte, že?

Dalším druhem lipnice je lipnice roční, která bývá vysoká jen do 30 cm a roste všude, například mezi dlažebními kostkami nebo obrubníky. Vytváří nižší trsy a patří k travám, jejichž pyl často způsobuje alergickou rýmu.